

Lapvég

Babics Imre ül nálam. Nem tudom, ismerik-e? Ha nem, meg fogják ismerni. Ha nem önök, akkor a gyermekük, ha nem a gyermekük, akkor feltehetően az unokájuk. Vagy az ő unokája. Mert úgy gondolom, ha lesz még akkor papír, s lesz még akkor (Nagy László emlékezetes interjújából kölcsönözve a gondolatot) emberi arcot hordó lény, egészen bizonyos, hogy ezeket a nyugtalan lelket és elképesztő fantáziát hordozó műveket, amelyeket ő ír, megtartja emlékezetében az idő. A jövő. Mondjuk úgy, valami. Ám kell-e örülnie, most, ennek.

Ül nálam a költő, dráma- és prózaíró, és szomorú. Ez így van rendjén, egy író, költő és drámaíró legyen is kellően szomorú – ám miért éppen akkor legyen, amikor nálam van? Legyen amikor máshol van, amikor alkot, legyen, amikor szeret, legyen, amikor elolvas egy újságot, legyen, amikor átgondolja a lét és léte nagy kérdéseit. De mit jön el itt hozzám szomorkodni ez a beste lélek? Mert eljött, mit eljött, itt van, ül nálam és szomorú.

Nem általában szomorú Babics Imre, a már nem fiatal, de nálunk, negyveneseknél mégiscsak fiatalabb, most trónokat állítgató generáció talán legizgalmasabb és legtehetségesebb tagja, hanem konkrétan. A gyomrával van baj. Mondhatnók, a gyomra rossz. Nem bírja, s ez megérthető. Mielőtt azonban orvoshoz küldené bárki is a lírikust, siessünk leszögezni, hogy nem belgyógyászati kérdés Babics Imre gyomra. Jellemkérdés. Emberünk nem bírja ugyanis gyomorral azt a rengeteg ócskaságot, hitványságot, árulást, megfutamodást, gyávaságot, krakélerkedést, türelmetlenséget, kizárást, kigolyózást, tehetségtelenséget, pozíciózást, egymás(ba)nyalást, kibelezést, törpeséget, szakmátlanságot, pontatlanságot, eltusolást, rágalmazást, szemétygyártást, nagyképűséget, nyelvtelenséget, pökhendiséget... és itt egy hosszú sor van elhallgatva, amit nem bír még el a gyomra, amik jellemzik ma irodalmunkat, irodalmi életünket. Ő nincs az arcvonalban. Nincs a zászlók alatt. Nincs benne a képben. Ő nem is fontos. Ő se fontos. Mert kinek is fontos, hogy egy, a dadogást már nemcsak mímelő, a romlott nyelvet már nemcsak szimuláló, hanem igenis dadogó, és igenis romlott nyelven megszólaló, mert máshogy nem tudó, sok tehetségtelen akarnokot a centrumban hadonászni megtűrő irodalomban bírja a nyelvet, és – most egy megmosolyogtató félmondatot olvashatnak – bírja erkölccsel is a megszólalást, a munkát, sőt, a mellőztetést.

Ül a költő, én meg nézem szomorkásan, hogy ül és szomorú. Issza a teáját. Mondanom kéne valami okosat neki, olyasmit, hogy balfasz vagy, Imre, mert hány hét a világ, meg még, hogy ezeknek? De annyit még én is tudok, hogy a világ bár sok hét lehet, mi mindig épp abban élünk, azt érzékeljük, amelyikben benne foglaltatunk, és azt meg biztosan tudom, hogy a balfasz éppenséggel nem ez a csendes, magányos férfiú, hanem a nyüzsgő, habzsoló, lenyúló, gátlástalan kirakatemberek csordája. Róluk, az ezekről pedig inkább ne beszéljünk. Nem mondok tehát semmit, még ez a legjobb, amit tehetek, ülünk, hallgatunk, eső hull, levelek hullanak, hó hull, szél ver, az évek jönnek, mennek, elmúlunk mások emlékezetéből nyomtalan, teánk kihűl, szakállunk megőszül, hajunk kihull, tollunk és kezünk közé megszövi hálóját a pók; de nem nagy ügy ám ez, látott már ilyet a világ. Vagy ha nem, hozzá fog szokni a látványhoz hamar.

ZALÁN TIBOR